

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MƏDƏNİYYƏT VƏ TURİZM NAZİRLİYİNİN KOLLEGİYASI

QƏRAR

№ 7/1 Bakı şəh.

14 oktyabr 2016-cı il

Azərbaycan Milli Kitabxanası tərəfindən həyata keçirilən “Açıq kitabxana” layihəsi haqqında

Qlobal informasiya cəmiyyətinin inkişafı şəraitində Azərbaycan Respublikasının kitabxanaları da dövlətin mədəni tərəqqisinə mühüm töhfələr verməkdədir. Hazırda respublikanın kitabxana-informasiya şəbəkəsinin fəaliyyəti yeni inkişaf mərhələsindədir və informasiya mədəniyyətinin formalaşmasında xüsusi rol oynayır.

Son dövrlərdə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev kitabxanaların səmərəli fəaliyyət göstərməsi, onların maddi-texniki bazasının möhkəmləndirilməsi, fondların zənginləşdirilməsi üçün bir sıra xüsusi əhəmiyyətli sənədlər imzalamışdır. Həmin sənədlərin icrası nəticəsində kitabxana-informasiya sahəsində yeni texnologiyalar tətbiq edilmiş, müasir kitabxana-informasiya infrastrukturu yaradılmış və istifadəçilərə göstərilən kitabxana-informasiya xidmətlərinin sayının və keyfiyyətinin artırılması, əhalinin intellektual potensialının, bilik səviyyəsinin inkişafı, habelə fasiləsiz təhsilin təmin edilməsi üçün əlverişli zəmin yaradılmışdır.

Bu gün Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin tabeliyində olan kitabxanalar elmi informasiya təminatında yeni texnologiyalar tətbiq etməklə bərabər, oxuculara qeyri-ənənəvi informasiya və müaliə xidmətləri göstərir, onların sorğularına müasir elektron vasitələrlə, daha müfəssəl və əhatəli cavab vermək üçün elektron məlumat bazalarından, habelə elektron kataloq və elektron kitabxanalardan istifadə edirlər.

Hazırkı dövərdə müaliənin əhəmiyyətini və onun insan həyatındakı mühüm rolunu nəzərə alaraq, Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi tərəfindən bu istiqamətdə həyata keçirilən tədbirlərin sistemətik və daha effektiv olması üçün müaliənin təbliğini özündə əks etdirən sosial layihələrin respublika üzrə reallaşdırılması üçün bir neçə tədbirlər planı hazırlanmışdır.

Nazirlik tərəfindən gənc nəslə mədəni xidmət göstərmək, məktəbli oxucuların müaliəsinə düzgün rəhbərlik etmək, onlarda vətənpərvərlik, cəsurluq, ləyaqət və bu kimi ülvi hissləri tərbiyə etmək istiqamətində uşaq kitabxanalarının fəaliyyəti təkmilləşdirilmişdir.

Respublikamızda bu sahə üzrə xidmət göstərən kitabxanaların fəaliyyətinin mütərəqqi ideyalara əsaslanaraq müasir tələblərə uyğun qurulması, yeni üsul və metodlardan istifadə olunması, uşaqlarla birgə keçirilən tədbirlərin məzmunca yeniləşməsi, eyni zamanda uşaqların fərdi qabiliyyətlərinin üzə çıxarılması, müxtəlif sahələr üzrə xüsusi istedadla malik olan gənclərin aşkarlanması, onların fəaliyyətinin düzgün şəkildə istiqamətləndirilməsi məqsədilə nazirlik tərəfindən müəyyən tədbirlər həyata keçirilməkdədir.

Cari ildə nazirlik tərəfindən tabelikdə olan kitabxanalara paylanması məqsədilə uşaqlar üçün 19 adda kitabın çapı, nəşr məhsullarının satın alınması müsəbiqəsi çərçivəsində isə 139 adda kitabın alışı həyata keçirilmişdir.

Müaliənin təbliği yönündə layihələrin davamlı həyata keçirilməsi üçün nazirliyin kitabxana-informasiya şəbəkəsinə daxil

olan kitabxanaların və mühüm sosial funksiyanın icraçıları olan kitabxanaçıların qarşısına yeni vəzifələr qoyulmuşdur. Bunların arasında “Kitab bayramları”, “Nağıl otaqları”, “Səyyar kitabxana”, “Mütaliə həftələri”, “Yay məktəbləri” və “Açıq kitabxana” layihələri cəmiyyətdə böyük maraq və rəğbətlə qarşılanmışdır.

Hər il Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyevin anadan olmasının ildönümünə həsr olunmuş bütün şəhər və rayonlarda “Kitab bayramları” keçirilir. “Kitab bayramları” çərçivəsində MKS-lərin fondlarına yeni daxil olmuş və ən çox sorğu verilmiş kitablar müxtəlif başlıqlar altında şəhər və rayonların mərkəzi hissələrində sərgilənir.

Nazirliyin tövsiyəsi əsasında qısa müddətdə bütün mərkəzi kitabxanalarda uşaqlar üçün “Nağıl otaqları” yaradılmış və orada azyaşlı oxucuların diqqətini cəlb edəcək əşyalar, vətənpərvərlik hissləri aşıl原因an şəkillər, Azərbaycanın müxtəlif dövrlərinə aid mədəniyyət nümunələrini simvolizə edən kiçik suvenirilər nümayiş etdirilir. Həmçinin “Nağıl otaqları”nda uşaq ədəbiyyatı, CD və DVD-lərdən ibarət açıq rəf üsulunda daimi sərgilər təşkil edilir.

Nazirliyin kitabxana-informasiya şəbəkəsinə daxil olan mərkəzləşdirilmiş kitabxana sistemləri tərəfindən respublikanın bütün şəhər və rayonlarında müxtəlif kateqoriyalara və yaş qruplarına aid oxucular üçün səyyar kitabxana xidməti göstərilir. Bu layihənin həyata keçirilməsi şəhər və rayon ictimaiyyəti tərəfindən maraqla qarşılanmış və kitabxanalara xeyli sayda yeni oxucuların cəlb olunmasına nail olunmuşdur.

Respublikada mütaliənin təşviqi və oxucu sorğularının ödənilməsi istiqamətində Azərbaycan Milli Kitabxanasının fəaliyyəti xüsusilə qeyd olunmalıdır.

Hazırda Milli Kitabxananın fondunda 4 569 604 nüsxə ədəbiyyat toplanmışdır ki, bunun da 2 374 295 nüsxəsi kitab və kitabçalar, 2 195 309 nüsxəsi isə digər sənədlərdir.

2016-ci ilin 9 ayı ərzində kitabxanaya 15516 nüsxə ədəbiyyat daxil olmuş, onlardan 9315 nüsxəsi kitab, 6201 nüsxəsi isə digər sənəd növləridir.

2015-ci ildə kitabxanaya 30 025 nəfər oxucu üzv olmuşdur. Hazırda Milli Kitabxananın potensial oxucularının sayı 93 mini keçmişdir, virtual oxucularının sayı isə 900 min nəfərdən artıqdır.

Bu il Azərbaycan Milli Kitabxanası tərəfindən mütaliənin kütləviləşdirilməsi, kitab təbliğinin genişləndirilməsi məqsədilə 80-ə yaxın kitab sərgiləri, yeni kitabların təqdimat mərasimləri, müəlliflərlə oxucuların görüşləri, beynəlxalq və elmi konfranslar, yerli və beynəlxalq treninqlər və s. kütləvi tədbirlər keçirilmişdir.

Milli Kitabxananın yerinə yetirdiyi ən vacib missiyalardan biri də beynəlxalq əlaqələrin daha da genişləndirilməsi və bu yolla Azərbaycan həqiqətlərinin beynəlxalq arenada geniş təbliğində fəal iştirak etməkdən ibarət olmuşdur. Azərbaycan Milli Kitabxanası ilə dünyanın 35-dən artıq milli kitabxanası arasında qarşılıqlı əməkdaşlıq barədə Anlaşma Memorandumu imzalanmışdır.

Eyni zamanda Milli Kitabxana Beynəlxalq kitab mübadiləsi prosesində fəal iştirak edir, xarici ölkələrdə keçirilən Beynəlxalq kitab sərgilərində Azərbaycan ekspozisiyalarının təşkilinə əhəmiyyətli köməklik göstərir. Ötən il ərzində dünyanın 50-dən artıq milli kitabxanasına, səfirliklərə, universitetlərə və digər təşkilatlara 6949 nüsxə Azərbaycanın tarixinə, mədəniyyətinə, iqtisadiyyatına, daxili və xarici siyasətinə, Dağlıq Qarabağ probleminə dair müxtəlif kitablar göndərilmişdir.

Cari ilin 15 iyul tarixində paytaxt sakinləri və şəhərimizin qonaqları üçün daha təkmil, fasiləsiz və sərbəst mütaliə imkanlarının yaradılması məqsədilə Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin və Azərbaycan Milli Kitabxanasının birgə layihəsi əsasında Milli Kitabxananın nəzdində həftənin bütün günləri 24 saat ərzində fasiləsiz fəaliyyət göstərən və şəhər sakinlərinin, bütün vətəndaşların, turistlərin sərbəst şəkildə kitab mütaliə etməsinə şərait yaran "Açıq kitabxana" yaradılmışdır.

“Açıq kitabxana”da “Uşaq guşəsi”, “Dövrü mətbuat bölməsi” və “Milli musiqi guşəsi” oxucuların istifadəsinə verilmişdir. Eyni zamanda bu kitabxanada oxucular tərəfindən ən çox bəyənilən və müraciət olunan “Mən oxudum, sən də oxu” devizi altında “Kitabı kitaba dəyişmə” guşəsi də fəaliyyət göstərir. Bu xidmət vasitəsilə hər bir vətəndaş müəliə etdiyi öz kitabını guşəyə təhvil verməklə oxumadığı yeni bir kitab əldə edə bilir. Beləliklə, hər bir kəs müəliə etdiyi və oxuduğu kitabların başqa şəxslər tərəfindən də müəliə olunmasına şərait yaradır. Nəticədə insanlar həm təmənnasız olaraq yeni kitablar götürüb oxumaq və sonra gətirib yenisi ilə dəyişmək imkanı qazanırlar, həm də daha çox oxunan kitabları müəyyən edə bilirlər.

“Açıq kitabxana”da təşkil olunmuş “Uşaq guşəsi”ndə milli nəşriyyatlar tərəfindən çap olunan, oxucular və müəlliflər tərəfindən Milli Kitabxanaya hədiyyə olunan kitablar nümayiş olunur. Bu isə “Açıq kitabxana”nı ailəvi müəliə mərkəzinə çevirir. “Açıq kitabxana” fəaliyyət göstərdiyi qısa müddət ərzində insanların asudə vaxtlarını səmərəli keçirdikləri bir məkana çevrilmişdir. Bir sıra kütləvi informasiya vasitələri, o cümlədən internet saytları bu sərbəst müəliə mərkəzi haqqında geniş reportajlar vermiş və insanlar bu layihəni çox yüksək qiymətləndirərək – respublikanın və paytaxtımızın digər yerlərində təşkilini arzu etdiklərini bildirmişlər.

Bu layihənin əsas məziyyətlərindən biri də kitabın oxuculara yaxınlaşdırılması və onu hamı üçün əlçatan etməkdən ibarətdir. Məhz bunun nəticəsidir ki, hazırda “Açıq kitabxana”ya gələnlərin sayı 10 min nəfəri keçmişdir. Rəy və təkliflər kitabında şəhər sakinləri ilə yanaşı, ölkəmizə gələn xarici qonaqların da müsbət təəssüratları öz əksini tapmışdır.

Qısa müddət ərzində layihənin bir çox insanları özünə cəlb etməsini, passiv oxucularda belə müəliə həvəsinin dinamikasına səbəb olmasını nəzərə alaraq, onun daha da təkmilləşdirilməsi və yeni xidmətlər əlavə etməklə oxuculara təqdim olunması, Milli

Kitabxananın bu layihə üzrə əldə etdiyi təcrübənin digər kitabxanalarda tətbiq edilməsi məqsədəuyğundur.

Qeyd edilənləri, habelə Kitab dövriyyəsi və nəşriyyatlarla iş şöbəsinin təqdim etdiyi arayışı nəzərə alaraq, Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin Kollegiyası qərara alır:

1. Kitab dövriyyəsi və nəşriyyatlarla iş şöbəsinin “Azərbaycan Milli Kitabxanası tərəfindən həyata keçirilən “Açıq kitabxana” layihəsi haqqında” arayışı nəzərə alınsın.

2. Azərbaycan Milli Kitabxanasının “Açıq kitabxana” layihəsi çərçivəsində fəaliyyəti təqdirəlayiq hesab edilsin və onun bu istiqamətdəki iş təcrübəsi respublika əhəmiyyətli və mərkəzi kitabxanalarda tətbiq olunsun.

3. Azərbaycan Milli Kitabxanası (K.Tahirov):

3.1. “Açıq kitabxana” layihəsinin daha da təkmilləşdirilməsini və kitabxana sahəsi üzrə yeni xidmətlərin oxuculara təqdim olunmasını;

3.2. “Açıq kitabxana”da müəlliflərlə görüşlərin, kitab təqdimatlarının, ədəbi-musiqili axşamların keçirilməsini;

3.3. Şair və yazıçıların ədəbi yaradıcılığına dəstək vermək üçün onların kitablarının satışı məqsədilə “Açıq kitabxana”da “Kitab satışı mərkəzi”nin yaradılmasını;

3.4. Azərbaycan Milli Kitabxanasının Elektron kataloqundan, Elektron kitabxanasından, “Azərbaycan ədəbiyyatının virtual kitabxanası”ndan və digər elektron kitabxanalardan oxucuların istifadəsi üçün “Açıq kitabxana”da kompüter avadanlıqlarının quraşdırılmasını təmin etsin. Hər ilin dekabr ayında görülmüş işlər barədə nazirliyin rəhbərliyinə məlumat versin.

3.5. “Açıq kitabxana”nın Azərbaycan Milli Kitabxanasının strukturunda yerləşdirilməsi barədə təkliflərini 10 gün müddətində nazirliyin rəhbərliyinə təqdim etsin.

3.6. Layihənin digər kitabxanalarda tətbiq olunması məqsədilə “Açıq kitabxana”nın fəaliyyət istiqamətlərinə dair metodik

vəsaitin bir ay müddətində hazırlanıb yerlərə göndərilməsini təmin etsin.

4. İqtisadiyyat şöbəsi (S.Həsənova) Milli Kitabxananın təklifləri əsasında kitabxananın ştat cədvəlində müvafiq dəyişikliklərin aparılmasını təmin etsin (mövcud ştat vahidləri əsasında).

5. Kitab dövriyyəsi və nəşriyyatlarla iş şöbəsi (A.Cəfərov) verilmiş tapşırıqlar həyata keçirildikdən sonra, görülmüş işlər barədə məlumatların tam şəkildə (təsdiqedicə sənədlər əlavə edilməklə) Kollegiyanın məsul katibinə təqdim olunmasını təmin etsin.

6. C.Cabbarlı adına Respublika Gənclər, F.Köçərli adına Respublika Uşaq, Respublika Gözdən Əlillər kitabxanalarının, şəhər (rayon) mədəniyyət və turizm idarələrinin (şöbələrinə), şəhər (rayon) mərkəzləşdirilmiş kitabxana sistemlərinin rəhbərləri Azərbaycan Milli Kitabxanasının təcrübəsi əsasında “Açıq kitabxana” layihəsinin həyata keçirməsini təmin etsinlər və görülmüş işlər barədə nazirliyin Kitab dövriyyəsi və nəşriyyatlarla iş şöbəsinə mütəmadi məlumat versinlər.

7. İnformasiya və ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsi (V.Şixəmmədov) “Açıq kitabxana” layihəsi əsasında həyata keçirilən tədbirlər haqqında məlumatların nazirliyin rəsmi internet səhifəsində, elektron mediada və kütləvi informasiya vasitələrində yayımlanmasını təmin etsin.

8. Qərarın surəti respublika əhəmiyyətli kitabxanalara, şəhər (rayon) mədəniyyət və turizm idarələrinə (şöbələrinə), şəhər (rayon) mərkəzləşdirilmiş kitabxana sistemlərinə göndərilsin.

9. Qərarın icrasına nəzarət nazirin birinci müavini Vaqif Əliyevə tapşırılsın.

**Kollegiyanın sədri,
Azərbaycan Respublikasının
Mədəniyyət və Turizm naziri**

Əbülfəs Qarayev

Kollegiyanın məsul katibi

Tahirə Əliyeva